

SOCIETĂȚILE COOPERATIVE EUROPENE

Lilia GRIBINCEA

Catedra Drept Internațional și Drept al Relațiilor Economice Externe

A European Cooperative Society may be formed as follows:

- by five or more natural persons resident in at least two Member States,
- by five or more natural persons and companies and firms within the meaning of the second paragraph of Article 48 of the Treaty and other legal bodies governed by public or private law, formed under the law of a Member State, resident in, or governed by the law of, at least two different Member States,
- by companies and firms within the meaning of the second paragraph of Article 48 of the Treaty and other legal bodies governed by public or private law formed under the law of a Member State which are governed by the law of at least two different Member States,
- by a merger between cooperatives formed under the law of a Member State with registered offices and head offices within the Community, provided that at least two of them are governed by the law of different Member States,
- by conversion of a cooperative formed under the law of a Member State, which has its registered office and head office within the Community if for at least two years it has had an establishment or subsidiary governed by the law of another Member State.

Regimul juridic al societății cooperative europene (SCE) îl constituie:

1. Regulamentul (CE) nr.1435/2003 al Consiliului din 22 iulie 2003 privind statutul societății cooperative europene (SCE) [1] (în continuare – Regulamentul nr.1435/2003).
2. Directiva 2003/72/CE a Consiliului din 22 iulie 2003 de completare a statutului societății cooperative europene [2] (în continuare – Directiva 2003/72/CE).

O societate cooperativă se poate constitui pe teritoriul Uniunii Europene sub forma unei societăți cooperative europene, în condițiile și în conformitate cu modalitățile prevăzute de Regulamentul nr.1435/2003. SCE are personalitate juridică. Capitalul subscris al SCE este divizat în părți sociale. Atât numărul de membri, cât și capitalul SCE sunt variabile. Fiecare membru se angajează numai în limita capitalului pe care l-a subscris, cu excepția cazului în care se prevede că statutul SCE stabilește altfel.

Atunci când membrii SCE au o răspundere limitată, denumirea SCE cuprinde la sfârșit sintagma „cu răspundere limitată”. Obiect principal al SCE îl constituie satisfacerea necesităților și/sau dezvoltarea activităților economice și sociale ale membrilor săi, în special prin încheierea unor acorduri cu aceștia, în vederea furnizării de bunuri sau de servicii sau a executării de lucrări în cadrul activității exercitate sau controlate de SCE.

SCE nu poate admite ca persoanele, care nu sunt membri ai SCE, să beneficieze de activitățile sale sau ca acestea să participe la operațiunile sale, cu excepția cazului în care în statut se prevede altfel.

Constituirea SCE. În conformitate cu prevederile Regulamentului nr.1435/2003 (art.2), SCE se poate constitui după cum urmează:

- a) de către cel puțin cinci persoane fizice rezidente în cel puțin două state membre;
- b) de către cel puțin cinci persoane fizice și societăți constituite în conformitate cu dispozițiile legislației civile sau comerciale, inclusiv societățile cooperative și alte persoane juridice de drept public sau privat, cu excepția celor fără scop lucrativ, precum și de către alte entități juridice de drept public sau privat, constituite în conformitate cu legislația unui stat membru, rezidente în cel puțin două state membre sau reglementate de legislația a cel puțin două state membre;
- c) de către societăți constituite în conformitate cu dispozițiile legislației civile sau comerciale, inclusiv societățile cooperative și alte persoane juridice de drept public sau privat, cu excepția celor fără scop lucrativ, precum și de alte entități juridice de drept public sau privat, constituite în conformitate cu legislația unui stat membru, rezidente în cel puțin două state membre sau reglementate de legislația a cel puțin două state membre;
- d) prin fuziunea unor cooperative constituite în conformitate cu legislația unui stat membru, care își au sediul social și administrația centrală în Uniunea Europeană, în cazul în care cel puțin două dintre ele sunt guvernate de legislația unor state membre diferite;

e) prin transformarea unei cooperative constituite în conformitate cu legislația unui stat membru care își are sediul social și administrația centrală în Uniunea Europeană, în cazul în care are de cel puțin doi ani o unitate sau o filială care este guvernată de legislația unui alt stat membru.

Regulamentul nr.1435/2003 admite posibilitatea ca un stat membru să prevadă ca o entitate juridică, care nu are administrația centrală în Uniunea Europeană, să poată participa la constituirea unei SCE, în cazul în care este constituită în conformitate cu legislația unui stat membru, își are sediul social în statul membru respectiv și are o legătură efectivă și continuă cu economia unui stat membru.

Capitalul SCE se exprimă în moneda națională. O SCE al cărei sediu social e situat în afara zonei euro poate, de asemenea, să-și exprime capitalul în euro. Capitalul scris este de cel puțin 30 000 de euro. Dacă legislația unui stat membru prevede un capital scris mai mare pentru persoanele juridice care exercită anumite tipuri de activități, se aplică SCE care își au sediul social în statul membru respectiv.

Statutul SCE desemnează atât actul constitutiv, cât și, în cazul în care face obiectul unui act separat, statutul propriu-zis al SCE. Statutul SCE conține cel puțin următoarea informație:

- firma precedată sau urmată de sigla „SCE” și, după caz, de sintagma „cu răspundere limitată”;
- indicarea obiectului de activitate;
- numele persoanelor fizice și a firmei persoanelor juridice care sunt membri fondatori ai SCE, cu indicarea, în al doilea caz, a obiectului și sediului social al acestora;
- adresa sediului social al SCE;
- condițiile și procedurile aplicabile în cazul admiterii, excluderii și retragerii membrilor;
- drepturile și obligațiile membrilor și, după caz, categoriile diferite de membri, precum și drepturile și obligațiile fiecărei categorii;
- valoarea nominală a părților sociale subscrise, precum și cuantumul de capital scris și indicarea variabilității capitalului;
- normele specifice privind alocarea excedentelor care trebuie repartizate, după caz, pentru rezerva legală;
- atribuțiile și competențele membrilor din fiecare organ de conducere;
- condițiile pentru numirea și revocarea membrilor organelor de conducere;
- cerințele cu privire la întrunirea majorității și a cvorumului;
- durata societății, în cazul în care aceasta este limitată.

Sediul social al SCE se situează în interiorul Uniunii Europene, în același stat membru pe al cărui teritoriu se află și administrația sa centrală. Un stat membru poate, de asemenea, să impună societăților înmatriculate pe teritoriul său obligația de a avea administrația centrală și sediul social în același loc.

SCE dobândește personalitate juridică în ziua înmatriculării în statul membru pe al cărui teritoriu se află sediul social, în registrul desemnat de statul respectiv.

A. Procedura de constituire prin fuziune. În doctrina juridică s-a remarcat [3] că realizarea Pieței interne necesită recunoașterea dreptului de fuziune între societăți aparținând unor state membre diferite. Este vorba, în realitate, despre o veritabilă circulație transfrontieră a societăților, deoarece o fuziune transfrontieră facilitată de dreptul comunitar echivalează, deseori, cu un transfer de sediu social fără inconveniente ce rezultă din sistemele de drept național. Părțile de participare, înființarea holding-urilor sau a subholding-urilor comune, cum este cazul întreprinderilor comune, sunt moduri de concentrare sau de cooperare indispensabile, dar întotdeauna inferioare, din punct de vedere tehnic, fuziunii.

O SCE se poate constitui prin fuziune realizată:

- a) în conformitate cu procedura de fuziune prin absorbție, situație în care cooperativa absorbantă ia forma de SCE odată cu fuziunea;
- b) în conformitate cu procedura de fuziune prin constituirea unei noi persoane juridice, aceasta din urmă luând forma unei SCE.

Procedura constituirii prin fuziune va respecta următoarele etape:

1. Întocmirea unui proiect de fuziune de către organul de conducere sau administrativ al cooperativelor care fuzionează. În proiect va fi inserată următoarea informație:

- a) firma și sediul cooperativelor care fuzionează, precum și cele prevăzute pentru SCE;
- b) raportul de schimb al părților sociale din capitalul scris și cuantumul sumei compensate în bani. În cazul în care nu există părți sociale, repartizarea exactă a activelor și valoarea corespunzătoare în părți sociale;
- c) modalitățile de remitere a părților sociale ale SCE;

- d) data de la care acțiunile SCE dau dreptul de participare la rezultate, precum și orice modalitate specială legată de acest drept;
- e) data de la care operațiunile cooperativelor care fuzionează se consideră din punct de vedere contabil ca îndeplinite în contul SCE;
- f) modalitățile sau avantajele speciale privind obligațiunile sau alte titluri decât acțiunile, care nu conferă calitatea de membru;
- g) drepturile asigurate de SCE pentru acționarii care au drepturi speciale și deținătorii de titluri, altele decât acțiunile sau măsurile preconizate în privința acestora;
- h) formele de protecție a drepturilor creditorilor din cooperativele care fuzionează;
- i) toate avantajele speciale atribuite experților care examinează proiectul de fuziune, precum și membriilor organelor administrativ, de conducere, de supraveghere și de control ale cooperativelor care fuzionează;
- j) statutul SCE;
- k) informații privind procedurile în conformitate cu care se stabilesc modalitățile de implicare a lucrătorilor, în conformitate cu Directiva 2003/72/CE.

Cooperativele care fuzionează pot adăuga și alte elemente la proiectul de fuziune.

2. Explicarea și justificarea proiectului de fuziune. Organele administrative sau de conducere ale fiecăreia dintre cooperativele care fuzionează întocmesc un raport scris detaliat, care să explice și să justifice din punct de vedere juridic și economic proiectul de fuziune și, în special, raportul de schimb al părților sociale. Raportul indică, de asemenea, orice dificultate specială în calea evaluării.

3. Publicitatea. Legislația aplicabilă societăților pe acțiuni în privința cerințelor în materie de publicitate a proiectelor de fuziune se aplică prin analogie fiecăreia dintre cooperativele care fuzionează, sub rezerva cerințelor suplimentare impuse de statul membru sub incidența căruia intră cooperativa în cauză. Totuși, pentru fiecare dintre cooperativele care fuzionează, publicarea proiectului în buletinul național include următoarele indicații:

- a) forma, firma și sediul social al cooperativei care fuzionează;
- b) adresa locului sau a registrului la care au fost depuse statutul și toate celelalte acte și informații pentru fiecare dintre cooperativele care fuzionează, precum și numărul de înscriere din respectivul registru;
- c) o indicare a modalităților de exercitare a drepturilor creditorilor cooperativei în cauză, precum și adresa de unde se pot obține, gratuit, informații exhaustive privind aceste modalități;
- d) o indicare a modalităților de exercitare a drepturilor membrilor cooperativei în cauză, precum și adresa de unde se pot obține, gratuit, informații exhaustive privind aceste modalități;
- e) firma și sediul preconizate pentru SCE;
- f) condițiile care determină data la care fuziunea intră în vigoare.

4. Cerințe în materie de informații. Cel puțin cu o lună înainte de data la care adunarea generală se reunește pentru a se pronunța în privința fuziunii, orice membru are dreptul să consulte la sediul social următoarele documente:

- a) proiectul de fuziune;
- b) conturile anuale și rapoartele de gestiune din ultimele trei exerciții financiare ale cooperativelor care fuzionează;
- c) o situație contabilă, redactată în conformitate cu dispozițiile aplicabile fuziunilor interne ale societăților pe acțiuni, în măsura în care situația contabilă respectivă este impusă de dispozițiile menționate anterior;
- d) raportul experților privind valoarea părților sociale care trebuie distribuite în schimbul activelor cooperativelor care au fuzionat sau raportul schimbului de părți sociale;
- e) raportul organelor administrative sau de conducere ale cooperativei.

5. Întocmirea raportului de către experți independenți. Pentru fiecare dintre cooperativele care fuzionează, unul sau mai mulți experți independenți, desemnat / desemnați de cooperativele în cauză, examinează proiectul de fuziune și întocmește / întocmesc un raport scris destinat membrilor.

6. Aprobarea proiectului de fuziune de către adunarea generală a fiecăreia dintre cooperativele care fuzionează.

7. Controlul legalității fuziunii în ceea ce privește partea procedurii legată de fiecare cooperativă care fuzionează se efectuează în conformitate cu legislația aplicabilă în statul sub incidența căruia intră în cazul fuziunii cooperativelor și, în absența acesteia, cu dispozițiile aplicabile fuziunilor interne ale societăților pe acțiuni în termenii legislației statului respectiv.

8. ***Eliberarea de către autoritatea competentă din fiecare stat membru a unui certificat care atestă întocmirea actelor și a formalităților prealabile fuziunii.***

9. ***Controlul legalității unei fuziuni se efectuează, în ceea ce privește procedura referitoare la realizarea fuziunii și constituirea SCE,*** de către instanța judecătorească, notarul sau o altă autoritate a statului membru pe al cărui teritoriu se va afla sediul social al SCE, care este competentă pentru controlul acestui aspect al legalității fuziunii cooperative și, în absența acestuia, al fuziunii societăților pe acțiuni. Autoritatea competentă controlează în special dacă proiectul de fuziune a fost aprobat în aceiași termeni de cooperativele care fuzionează și dacă au fost stabilite modalitățile de implicare a lucrătorilor în conformitate cu dispozițiile Directivei 2003/72/CE. De asemenea, se controlează îndeplinirea condițiilor stabilite de legislația statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul social al SCE, în ceea ce privește constituirea acesteia din urmă.

10. ***Înmatricularea fuziunii.*** Fuziunea și constituirea simultană a SCE intră în vigoare la data la care SCE este înmatriculată în statul membru pe al cărui teritoriu își are sediul social.

11. ***Publicitatea realizării fuziunii***

Fuziunea realizată prin absorbție are de drept și simultan următoarele efecte:

a) transmiterea universală către persoana juridică absorbantă a întregului patrimoniu activ și pasiv al fiecărei cooperative absorbite;

b) membrii fiecărei cooperative absorbite devin membri ai persoanei juridice absorbante;

c) cooperativele absorbite încetează să existe;

d) persoana juridică absorbantă ia forma unei SCE.

Fuziunea realizată prin constituirea unei noi persoane juridice are de drept și simultan următoarele efecte:

a) transmiterea universală către SCE a întregului patrimoniu activ și pasiv al cooperativei care fuzionează;

b) membrii cooperativei care fuzionează devin membri ai SCE;

c) cooperativele care fuzionează încetează să existe.

B. Procedura de constituire prin transformarea unei cooperative existente într-o SCE

Transformarea unei cooperative în SCE nu atrage după sine nici dizolvarea cooperativei, nici crearea unei persoane juridice noi. Cu ocazia transformării, sediul social nu poate fi transferat dintr-un stat membru în altul.

În cadrul procedurii de constituire prin transformarea unei cooperative existente într-o SCE urmează a fi respectate următoarele etape:

1. ***Elaborarea de către organul administrativ sau de conducere al cooperativei în cauză a unui proiect de transformare și a unui raport*** care explică și justifică aspectele juridice și economice ale transformării, precum și consecințele asupra locurilor de muncă, și precizează consecințele adoptării formei juridice de SCE asupra membrilor și lucrătorilor.

2. ***Efectuarea publicității proiectului de transformare.*** Publicitatea se realizează în conformitate cu modalitățile prevăzute de legislația fiecărui stat membru, cel puțin cu o lună înaintea datei la care adunarea generală se reunește pentru a se pronunța asupra transformării.

3. ***Atestarea mutatis mutandis de către unul sau mai mulți experți independenți,*** desemnați sau autorizați, în conformitate cu dispozițiile interne, de către o autoritate judiciară sau administrativă a statului membru sub incidența căruia intră cooperativa care se transformă în SCE, că sunt respectate condițiile din proiectul de fuziune referitoare la raportul de schimb al părților sociale din capitalul subscris și quantumul sumei compensate în bani. În cazul în care nu există părți sociale, repartizarea exactă a activelor și valoarea corespunzătoare în părți sociale.

4. ***Aprobarea proiectului de transformare și a statutului SCE de către adunarea generală a cooperativei în cauză.***

Referitor la *legea aplicabilă*, menționăm că o SCE este reglementată:

a) de Regulamentul nr.1435/2003;

b) atunci când Regulamentul nr.1435/2003 autorizează în mod expres – de dispozițiile statutului SCE;

c) în domeniile nereglementate de Regulamentul nr.1435/2003 sau atunci când un domeniu este reglementat parțial, pentru aspectele neacoperite de Regulamentul nr.1435/2003, de:

(i) actele cu putere de lege adoptate de statele membre în aplicarea măsurilor comunitare care se referă în mod special la SCE;

(ii) actele cu putere de lege adoptate de statele membre care se aplică unei societăți cooperative constituite în conformitate cu legislația statului membru pe al cărui teritoriu SCE își are sediul social;

(iii) dispozițiile statutului SCE, în aceleași condiții care se aplică unei cooperative constituite în conformitate cu legislația statului membru în care SCE își are sediul social.

Pentru situațiile în care legislația internă prevede norme și/sau restricții speciale, legate de natura activităților exercitate de o SCE, sau o formă de control exercitat de o autoritate de supraveghere, legislația respectivă se aplică integral SCE.

Transferul sediului social al SCE într-un alt stat membru nu atrage după sine nici dizolvarea, nici crearea unei persoane juridice noi. Transferul sediului social implică respectarea următoarelor etape:

1. **Întocmirea unui proiect de transfer de către organul administrativ sau de conducere.** Acest proiect menționează firma, sediul social și numărul de înmatriculare actuale ale SCE și constituie obiectul unei publicități, efectuate în modul prevăzut de legislația privind societățile pe acțiuni a statului membru pe al cărui teritoriu SCE își are sediul social.

Proiectul de transfer cuprinde următoarele mențiuni:

- a) sediul social propus pentru SCE;
- b) statutul propus pentru SCE, inclusiv, după caz, noua sa firmă;
- c) calendarul propus pentru transfer;
- d) consecințele pe care transferul le poate avea asupra implicării lucrătorilor în SCE;
- e) toate drepturile prevăzute în materie de protecție a membrilor, creditorilor și titularilor altor drepturi.

2. **Efectuarea publicității proiectului de transfer conform prevederilor legislației privind societățile pe acțiuni a statului membru pe al cărui teritoriu SCE își are sediul social.**

3. **Întocmirea unui raport de către organul administrativ sau de conducere**, care explică și justifică aspectele juridice și economice ale transferului, precum și consecințele sale în materie de locuri de muncă, și care explică consecințele transferului asupra membrilor, creditorilor, lucrătorilor și titularilor altor drepturi.

4. **Dreptul membrilor, creditorilor SCE și al titularilor altor drepturi de a examina propunerea de transfer și raportul întocmit.** Acest drept poate fi exercitat cu cel puțin o lună înainte de data la care adunarea generală se reunește pentru a se pronunța asupra transferului.

5. **Orice membru care se opune deciziei de transfer în cadrul adunării generale sau în cadrul adunării generale de secțiune sau de filială își poate declara retragerea în termen de două luni de la decizia adunării generale.** Calitatea de membru încetează la sfârșitul exercițiului financiar în cursul căruia s-a declarat retragerea. Transferul nu are efect în privința membrului respectiv.

6. **Adoptarea deciziei de transfer de către adunarea generală.** Decizia de transfer poate interveni numai în termen de două luni de la publicarea propunerii.

7. **SCE trebuie să demonstreze faptul că, în privința creanțelor apărute înainte de publicarea propunerii de transfer, interesele creditorilor și ale titularilor altor drepturi în legătură cu SCE, inclusiv cele ale unor entități publice, beneficiază de o protecție adecvată**, în conformitate cu dispozițiile prevăzute de statul membru în care SCE își avea sediul social înainte de transfer.

8. **Eliberarea de către o autoritate competentă (o instanță judecătorească, un notar etc.) din statul membru pe al cărui teritoriu se află sediul social al SCE a unui certificat care atestă în mod concludent întocmirea actelor și formalităților prelabile transferului.**

9. **Înmatricularea SCE în registrul de la noul sediu social.** Orice SCE se înmatriculează în statul membru pe al cărui teritoriu își are sediul social într-un registru desemnat de legislația statului membru în cauză în conformitate cu legislația aplicabilă societăților pe acțiuni.

Transferul sediului SCE, precum și modificarea statutului care decurge din acesta, intră în vigoare la data la care SCE este înmatriculată în registrul noului sediu.

10. **Radierea din registrul vechii înmatriculări în baza notificării din partea registrului care conține noua înmatriculare.**

11. **Efectuarea publicității în statele membre în cauză privind noua înmatriculare și radierea vechii înmatriculări.** Publicarea noii înmatriculări a SCE face noul sediu opozabil terților. Cu toate acestea, atât timp cât nu a avut loc publicarea radierii înmatriculării din registrul precedentului sediu, terții pot continua să se prevaleze de vechiul sediu, cu excepția cazului în care SCE dovedește că terții au avut cunoștință de noul sediu.

O SCE împotriva căreia a fost inițiată o procedură de dizolvare, de lichidare, inclusiv lichidarea voluntară, de insolvență, de suspendare a plăților sau alte proceduri similare nu își poate transfera sediul.

O SCE care și-a transferat sediul social într-un alt stat membru este considerată, în sensul oricărui litigiu care a apărut înainte de transfer, ca având sediul social în statul membru în care SCE era înmatriculată înainte de transfer, chiar dacă o acțiune este intentată împotriva SCE după transfer.

În ceea ce privește *structura SCE*, ținem să remarcăm că aceasta depinde de forma de organizare stabilită prin statut. În cazul adoptării sistemului dualist, SCE va cuprinde în structura sa următoarele organe:

- a) adunarea generală;
- b) un organ de supraveghere și
- c) un organ de conducere.

În cazul adoptării sistemului monist, organele SCE sunt:

- a) adunarea generală și
- b) un organ administrativ.

Adunarea generală are loc cel puțin o dată într-un an calendaristic, în cele șase luni de după încheierea exercițiului financiar, cu excepția cazului în care legislația aplicabilă cooperativelor care exercită activități similare cu ale SCE din statul membru pe al cărui teritoriu se află sediul social al acesteia din urmă prevede o frecvență mai mare.

Adunarea generală poate fi convocată în orice moment de către organul de conducere, organul administrativ, organul de supraveghere sau orice alt organ sau autoritate competentă în conformitate cu legislația aplicabilă cooperativelor din statul membru pe al cărui teritoriu se află sediul social al SCE. La cererea organului de supraveghere, organul de conducere este obligat să convoace adunarea.

Toți membrii sunt îndreptățiți să participe la adunarea generală cu drept de a lua cuvântul și de a vota pentru punctele înscrise pe ordinea de zi. Fiecare membru al SCE dispune de un vot, indiferent de numărul de părți sociale pe care le deține. Totuși, Regulamentul nr.1435/2003 permite unele excepții, și anume:

a) Atunci când legislația statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul SCE permite acest lucru, statutul poate prevedea ca un membru să dispună de un număr de voturi determinat de participarea sa la activitățile cooperativei, în afară de participarea sub formă de contribuție la capital. Voturile astfel atribuite nu pot depăși numărul de cinci pe membru sau 30% din totalul drepturilor de vot, reținându-se valoarea cea mai scăzută.

b) Dacă legislația statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul SCE permite acest lucru, statutul SCE care participă la activități din domeniul financiar sau de asigurări poate prevedea că numărul de voturi este determinat de participarea membrului la activitățile cooperativei, inclusiv sub formă de participare la capitalul SCE. Voturile astfel atribuite nu pot depăși numărul de cinci pe membru sau 20% din totalul drepturilor de vot, reținându-se valoarea cea mai scăzută.

c) Atunci când legislația statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul SCE permite acest lucru, statutul SCE ai cărei membri sunt în mod majoritar cooperative poate să prevadă că numărul de voturi este determinat de participarea membrilor la activitățile cooperativei, inclusiv sub formă de participare la capitalul SCE și/sau de numărul de membri din fiecare entitate constitutivă.

d) Referitor la drepturile de vot pe care statutul le poate atribui membrilor (investitori) neutilizatori, SCE este reglementată de legislația statului membru pe al cărui teritoriu SCE își are sediul. Cu toate acestea, nu se pot atribui neutilizatorilor (investitorilor) mai mult de 25% din totalul drepturilor de vot.

Adunarea generală poate adopta rezoluții privind punctele înscrise pe ordinea sa de zi. Adunarea generală hotărăște cu majoritatea voturilor valabil exprimate de membrii prezenți sau reprezentați. Statutul prevede cerințele cu privire la cvorum și la majoritatea aplicabilă adunărilor generale. Adunarea generală chemată să se pronunțe cu privire la o decizie care atrage după sine modificarea statutului deliberează valabil la prima convocare numai în cazul în care membrii prezenți sau reprezentați formează cel puțin jumătate din numărul total al celor înscrși la data convocării. La a doua convocare privind aceeași ordine de zi nu se impune nici o condiție de cvorum.

Membrii organelor SCE sunt numiți pe o perioadă stabilită în statut, care nu poate să depășească șase ani. Cu excepția restricțiilor prevăzute de statut, membrii pot fi numiți pentru încă unul sau mai multe mandate.

Nu pot fi membri ai unui anumit organ al SCE persoanele care:

a) nu pot face parte, în conformitate cu legislația statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul SCE, din organul corespunzător al unei cooperative care este guvernată de legislația statului respectiv sau

b) nu pot face parte din organul corespunzător al unei cooperative care este guvernată de legislația unui stat membru, din cauza unei decizii judiciare sau administrative adoptate în acest sens într-un stat membru.

Statutul SCE poate stabili, în conformitate cu dispozițiile legislației statului membru privind cooperativele, condiții speciale de eligibilitate pentru membrii care reprezintă organul administrativ.

Membrii organelor SCE sunt obligați să nu divulge, nici după încetarea funcțiilor lor, informațiile pe care le dețin despre SCE și a căror divulgare ar putea aduce atingere intereselor cooperativei sau ale membrilor

acesteia, cu excepția cazurilor în care o astfel de divulgare este impusă sau admisă de dispozițiile legislației interne aplicabile cooperativelor sau societăților sau în interes public.

Membrii organului de conducere, de supraveghere sau administrativ răspund, în conformitate cu dispozițiile statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul SCE aplicabile cooperativelor, pentru prejudiciul suportat de SCE ca urmare a încălcării de către aceștia a obligațiilor legale, statutare sau a altor obligații inerente funcțiilor lor.

În cadrul **sistemului dualist**, *organul de conducere* este responsabil de gestiunea SCE și o reprezintă pe aceasta față de terți și în justiție. Un stat membru poate prevedea ca un director general să fie responsabil de gestiunea curentă în condiții identice cu cele pentru cooperativele care au sediul social pe teritoriul său. Membrul sau membrii în organul de conducere sunt numiți și revocați de organul de supraveghere. Funcția de membru în organul de conducere și cea de membru în organul de supraveghere a SCE nu poate fi exercitată concomitent. Totuși, în cazul existenței unui loc vacant în organul de conducere, organul de supraveghere poate să desemneze pe unul din membrii săi să exercite această funcție. În decursul acestei perioade, funcțiile persoanei în cauză în calitate de membru în organul de supraveghere se suspendă. Organul de conducere își alege un președinte din rândul membrilor săi, în conformitate cu dispozițiile stabilite în statut.

Organul de supraveghere controlează gestiunea asigurată de organul de conducere. Organul de supraveghere nu poate exercita de unul singur gestiunea SCE. Organul de supraveghere nu poate reprezenta SCE față de terți. Organul de supraveghere reprezintă SCE față de organul de conducere sau față de membrii care îl compun, în caz de litigiu sau la încheierea de contracte. Membrii organului de supraveghere sunt numiți și revocați de adunarea generală. Organul de conducere informează organul de supraveghere, cel puțin o dată la trei luni, cu privire la mersul activităților SCE și cu privire la evoluția sa previzibilă, având în vedere informațiile privind întreprinderile controlate de SCE care pot avea un impact semnificativ asupra mersului activităților acesteia din urmă. De asemenea, organul de conducere comunică fără întârziere organului de supraveghere orice informație privind evenimentele care pot avea repercusiuni importante asupra SCE. Organul de supraveghere își alege un președinte din rândul membrilor săi.

În cadrul **sistemului monist**, *organul administrativ* asigură gestiunea SCE și o reprezintă pe aceasta față de terți și în justiție. Un stat membru poate prevedea ca un director general să fie responsabil de gestiunea curentă în condiții identice cu cele pentru cooperativele al căror sediu social se află pe teritoriul său. Numărul de membri în organul administrativ sau normele de determinare a acestuia se stabilesc în statutul SCE. Totuși, acest organ trebuie să fie compus din cel puțin trei membri, atunci când participarea lucrătorilor în cadrul SCE este organizată în conformitate cu Directiva 2003/72/CE.

Membrii organului administrativ, precum și, atunci când statutul prevede acest lucru, supleanții lor, sunt numiți de adunarea generală.

Organul administrativ se reunește cel puțin o dată la trei luni, cu o periodicitate stabilită în statut, pentru a delibera cu privire la mersul activităților SCE și evoluția lor previzibilă, având în vedere, după caz, informațiile privind întreprinderile controlate de SCE care pot avea un impact semnificativ asupra mersului activităților acesteia din urmă.

Organul administrativ își alege un președinte din rândul membrilor săi. În cazul în care jumătate dintre membri au fost desemnați de către lucrători, numai un membru desemnat de adunarea generală poate fi ales președinte. Președintele convoacă organul administrativ în condițiile prevăzute de statut, din oficiu sau la cererea a cel puțin o treime dintre membrii săi. Cererea trebuie să indice motivele convocării. În cazul în care președintele nu a răspuns cererii în termen de cincisprezece zile, organul de supraveghere poate fi convocat de cei care au făcut cererea.

Dacă ne referim la *dizolvarea, lichidarea, insolvența, încetarea plăților și alte proceduri similare*, SCE face obiectul actelor cu putere de lege care se aplică unei cooperative constituite în conformitate cu legislația statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul social al SCE, inclusiv al celor legate de luarea de decizii de către adunarea generală.

Dizolvarea SCE de către instanța judecătorească sau de către altă autoritate competentă a statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul SCE. La cererea oricărei persoane care are un interes legitim sau a unei autorități competente, instanța judecătorească sau orice autoritate administrativă competentă din statul membru pe al cărui teritoriu se află sediul SCE pronunță dizolvarea acesteia din urmă în următoarele cazuri:

- a) atunci când constată că o SCE nu a fost constituită conform prevederilor Regulamentului nr.1435/2003;
- b) capitalul subscris este mai mic de 30 000 de euro;

c) absența controlului procedurii de fuziune și legalității fuziunii.

Totuși, instanța de judecată sau autoritatea administrativă competentă pot să acorde un termen SCE pentru ca să-și regularizeze situația. În cazul în care regularizarea nu intervine în cursul acestui termen, instanța judecătorească sau autoritatea administrativă competentă pronunță dizolvarea.

Dacă sediul social al unei SCE nu se află în același stat membru pe al cărui teritoriu se află și administrația sa centrală, statul membru pe al cărui teritoriu se află sediul social al SCE ia măsurile adecvate pentru a obliga SCE să-și regularizeze situația într-un termen determinat:

- a) prin restabilirea administrației sale centrale în statul membru pe al cărui teritoriu se află sediul social al SCE sau
- b) prin transferul sediului social.

Statul membru pe al cărui teritoriu se află sediul social al SCE ia măsurile necesare pentru a garanta că o SCE, care nu își regularizează situația în termenul determinat, intră în lichidare.

Deschiderea unei proceduri de dizolvare, inclusiv de dizolvare voluntară, de lichidare, de insolvabilitate, de încetare a plăților, precum și închiderea acesteia și decizia de a continua activitatea, fac obiectul unei publicități.

SCE se poate transforma într-o cooperativă care este guvernată de legislația statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul său social. Transformarea unei SCE în cooperativă nu are drept consecință nici dizolvarea sa, nici crearea unei noi persoane juridice.

Decizia privind transformarea nu poate fi luată înainte de expirarea a doi ani de la înmatriculare și înainte de aprobarea primelor două conturi anuale.

Transformarea unei SCE într-o cooperativă trebuie să parcurgă următoarele etape:

1. **Întocmirea de către organul de conducere sau administrativ al SCE a unui proiect de transformare și a unui raport** în care explică și justifică aspectele juridice și economice ale transformării, precum și consecințele acesteia asupra locurilor de muncă, și precizează consecințele adoptării formei de cooperativă pentru membrii și titularii de titluri prevăzuți la articolul 14 al Regulamentului nr.1435/2003, precum și pentru lucrători.

2. **Publicitatea proiectului de transformare**, care se efectuează în conformitate cu modalitatea prevăzută de legislația fiecărui stat membru, cu cel puțin o lună înainte de data reuniunii adunării generale chemate să se pronunțe asupra transformării.

3. **Atestarea de către unul sau mai mulți experți independenți**, desemnați sau autorizați, în conformitate cu dispozițiile interne, de către o autoritate judiciară sau administrativă a statului membru sub incidența căruia intră SCE care se transformă în cooperativă, a faptului că aceasta din urmă dispune de active care, cel puțin, corespund capitalului.

4. **Aprobarea de către adunarea generală a SCE a proiectului de transformare și a statutului cooperativei.**

Cooperativele sunt, în primul rând, grupări de persoane fizice sau juridice care respectă principiile de funcționare speciale, diferite de cele ale altor operatori economici. Cu titlu de exemplu menționăm principiile structurii și ale controlului democratic, precum și distribuția echitabilă a profitului net al exercițiului financiar. La aceste principii se referă, în special, principiul preeminenței persoanei, care se concretizează prin dispoziții specifice privind condițiile de aderare, de retragere și de excludere a membrilor. Acesta se traduce prin enunțarea regulii „un om, un vot”, dreptul de vot fiind legat de persoană, ceea ce înseamnă că membrii se găsesc în imposibilitatea de a exercita drepturi asupra activului societății cooperative.

Realizarea pieței interne și îmbunătățirea situației economice și sociale în Uniunea Europeană înseamnă nu doar că trebuie eliminate obstacolele în calea schimburilor comerciale, dar și că structurile de producție trebuie adaptate la dimensiunea comunitară a pieței. În acest scop, este esențial ca societățile, indiferent de forma lor juridică, ale căror activități nu sunt destinate să răspundă exclusiv necesităților existente la nivel local, să fie în măsură să-și planifice și să-și reorganizeze activitățile la nivel comunitar.

Referințe:

1. Regulamentul (CE) nr.1435/2003 al Consiliului din 22 iulie 2003 privind statutul societății cooperative europene (SCE)
2. Directiva 2003/72/CE a Consiliului din 22 iulie 2003 de completare a statutului societății cooperative europene // JOCE, 2003, nr.L207/25.
3. Augustin Fuerea. Drept comunitar al afacerilor. Ediția a II-a, revăzută și adăugită. - București: Universul Juridic, 2006, p.119.

Prezentat la 12.04.2012